

THE COMMUNICATION WITH SOCIAL PARTNERS REGARDING HEALTH AND NON-DISCRIMINATION

Maria Dorina Pașca, Assoc. Prof., PhD, University of Medicine and Pharmacy, Tîrgu-Mureș, Monica Tarcea, Assoc. Prof., PhD, University of Medicine and Pharmacy, Tîrgu-Mureș, Alina Ungureanu, ADIS Romania

Abstract: This paper aims to bring to the fore, the need for a test of cognitive social partners involved in the implementation of care thus eliminating the discrimination. In this context, education element puts a positive footprint through collaboration between: associations, NGOs and foundations, medical higher education institutions, so that at the exit of med school student recipient of program implementation elements communicate and relate to vulnerable groups in our case-Roma, to be prepared to make the medical, non-discriminatory.

Educational prints addressed logistics strategy, and in this case, UMF Tg. Mures has such a cognitive component attitudinal targeting social partners in maintaining health, tolerance is the watchword, thus respecting existing multiculturalism in a time contextuality

Keywords: student, gypsy, non-discrimination, health, communication

Avansând ideea prin care comunicarea primește ca atribuții , pe lângă cogniție și pe cea de atitudine , reușim a construi o perspectivă a ceea ce reprezintă un parteneriat social între actorii ce se definesc a fi ai sănătății , interdicția având-o discriminarea.

În acest context, a porni de la definiții ca parteneri sociali – sănătate –discriminare, vom ajunge la o ecuație în care cauza (C) va determina efectul /reacția (E) în așa fel încât comportamentul va influența atitudinea , având în vedere grupul/ entitatea la care se face trimitere sau/ și se aduce atingere .Sub aceste auspicii , existența și implicarea unor asociații , ONG-uri și/sau fundații , pot aduce prin obiectivele și scopurile pe care și le propun , construcții novator-atitudinale , menite a atenua sau/și înlătura situații problemă ce au conotații de risc comportamental vizând actul/fenomenul de discriminare .Aceste identități , în general multiculturale , vin în preîntâmpinarea unor derapaje sociale , fapt care determină implicarea unor strategii specifice , unele dintre ele pornind de la educație și terminând cu actul comunicării în sine .

Astfel , ca argument ,, Pro Domo ” Asociația pentru Dezvoltare și Incluziune Socială(ADIS) din România este o organizație non-guvernamentală înființată în anul 2009 și are , conform identității sale specifice are :

1.Misiunea de a promova dialogul social și a respecta valorile general-civice în cadrul elaborării și implementării politicilor publice de incluziune a grupurilor dezavantajate , în general , cu accent special pe minoritatea romă .

2. Obiectivele sunt multiple și variate dar cel specific legat de domeniul sanitar , face trimitere la :

a) – multiplicarea modelelor de bună-practică în UMF-uri , privind promovarea nediscriminării în sistemul de sănătate publică din România

b)- abordarea nediscriminării în sistemul de sănătate publică și contribuția în crearea unei noi politici publice pentru a pregăti următorii profesioniști cu privire la nediscriminarea grupurilor vulnerabile în sistemul de sănătate.

Toate acestea converg spre găsirea unor modalități viabile care să dezvolte identități prin care comunicarea și relaționarea să devină nișa dintre partenerii sociali și sistemul de sănătate, având ca și numitor comun-eliminarea discriminării, în cazul nostru, față de etnia romă.

În această contextualitate, UMF Tg.Mureș s-a regăsit printre UMF-urile din țară care au și implementează și în prezent programe cu partenerii sociali, în cazul de față-ADIS România, privind sănătatea fără discriminare. Astfel, ne aflăm în al doilea an de implementare 2012/2013 și 2013/2014 a cursului opțional „Etica și non –discriminarea grupurilor vulnerabile în sistemul de sănătate” ce-și propune a aborda și aprofunda:

- noțiuni referitoare la principiul nediscriminării și al toleranței;
- egalitatea de tratament;
- mecanisme sociale de prevenire a discriminării;
- instrumente de promovare a interculturalității;
- cultivarea bunei cunoașteri și înțelegeri între minoritățile naționale, în așa fel încât întâlnirea dintre medic și pacientul de etnie romă să fie una în care:

- stereotipiile
- prejudecățile
- discriminarea

să fie înlăturate, făcând în schimb loc:

- acceptării
- înțelegerii
- toleranței

dar mai ales, profesionalismului, identitatea etnică fiind „respectul reciproc”

Includerea acestui curs în pregătirea studenților mediciști mureșeni, întregeste paleta largă în contextul exprimării lor multiculturale. Astfel, cursurile s-au desfășurat sub forma lor interactivă iar prezența specialiștilor ca:

- avocat Gergely Dezideriu – director Executiv European Roma Rights Centre
- profesor Ion Sandu – inspector minorități- Inspectoratul Școlar Județean Ialomița
- sociolog Marius Tobă – Monitoring and Evaluation Officer la Roma Education Budapesta

- actorul Rudy Moca – omul de teatru, radio, film, presă și nu numai, dar mai ales a doamnei Alina Ungureanu –președinta ADIS –România, au adus un plus de valoare bazat pe încărcătura atât afectivă dar mai ales de responsabilitate vizând conștientizarea apartenenței constructive la o etnie, în cazul nostru, cea romă.

Acestor modalități de interacțiune, li s-a adăugat componentele specifice actului de predare- învățare, centrarea făcându-se în timpul pedagogic alocat cursului, pe student, acesta participând la: exerciții –joc, dezbateri, susțineri de opinii, studii de caz, jocuri de rol (piesele Buba, Bolnav cu „pedigree”), realizarea unor pliante, a unui workshop cât și participarea alături de studenții UMF-ști de la Iași și Cluj, la atelierul național „Sănătate, nediscriminare, interculturalitate”- 21-26 august 2013 Eforie Nord unde s-au făcut referiri la:

- drepturile omului și ale pacientului
- dreptul la un tratament echitabil toate având ca punct de pornire, realizarea scopului cursului prin:

-prevenirea atitudinii și a comportamentului discriminatoriu față de pacienții aparținând grupurilor vulnerabile ;

-îmbunătățirea accesului la servicii de sănătate de calitate a grupurilor vulnerabile evidențiindu-se în final , necesitatea înțelegerii , atitudinii , asumării cât și responsabilizarea pe care grupurile vulnerabile trebuie să o conștientizeze , determinând o conduită constructivă din partea corpului medical .

Logistica desfășurării cursului a fost susținută teoretic de cartea „ Etica și non – discriminarea grupurilor vulnerabile în sistemul de sănătate ” , autori Astărăstoae V,Gavrilovici C, Vicol M, Gergely D, Sandu I, (2011) ce pune la dispoziția studenților , jaloanele cunoașterii identității și formelor de manifestare a etniei române cât și elemente de conduită juridico-morală privind grupurile vulnerabile la care se face referire în context.

În această conjunctură dată, optica vizând actul comunicării , se schimbă, acesta pornind de la ideea că fără discriminare devenim mai toleranți dacă vom :

- fi informați corect
- avea deschidere spre nou și schimbare
- da dovadă de responsabilitate
- accepta diversitatea în unitate
- înțelege mesajul
- pune sănătatea și viața pacientului mai presus de orice,

astfel încât actul medical să fie un egal și bun al tuturor , medicii fiind cei ce vor întinde mâna spre ceilalți, știind că discriminarea înseamnă tratarea unei persoane mai puțin favorabilă din cauza :

- rasei
- etniei
- naționalității
- dizabilității
- religiei
- vârstei
- orientării sexuale precum și a altor criterii interzise de lege.

Este important de a menționa în toată textura parteneriatului social privind sănătatea fără discriminare și faptul că studenții preferă un asemenea curs și o variată pregătire interculturală , pornind de la următoarele motive :

-îi ajută în construirea unei relații neinfluențate de prejudecăți cu pacienții aparținând altor grupuri etnice

-este un curs care deschide viziunea asupra practicării medicinei

-îi face mai responsabili față de acțiunea lor

-îi învață cum să aplice un comportament corect și nediscriminatoriu față de pacienții aparținând grupurilor vulnerabile .

Se pune în valoare sub forma lor specifică elementele caracteristice unei bune comunicări , Stanton N(1995) pornind de la :

- să fim receptați (auziți sau citiți)
- să fim înțeleși
- să fim acceptați

-să provocăm o reacție (o schimbare în comportament sau atitudine)
astfel încât relaționarea dintre medic și pacientul de etnie romă să aibă și să pornească de la un punct comun-menținerea sănătății.

Întregul demers atitudinal are în prim plan , percepția schimbării ca factor al evoluției și cuantificării valorii umane , astfel încât , așa cum spunea Hipocrate în jurământul său , Pașca MD (2012) ,, Jur ! Voi îndura îngrijirea bolnavilor spre folosul lor ,pe cât mă vor ajuta puterile și mintea, și mă voi feri să le fac orice rău și orice nedreptate.’’

La toate acestea , experiența și trăirea studenților participanți la curs , demonstrează necesitatea comunicării în favoarea menținerii sănătății grupurilor vulnerabile , în special – etnia romă , remarcile lor fiind edificatoare :

- ... să încerci să te pui în locul celuilalt
- ...să fim mai toleranți unii cu alții
- ...posibilitatea de a vorbi liber despre toleranță și discriminare
- ...vorbit deschis la curs despre lucruri ,, enervante pentru unii’’
- ...m-a ajutat să nu judec ca să nu fiu judecat
- ...invitații cae au prezentat punctul de vedere al minorităților în cunoștință de cauză , prin experiența proprie
- ...am încercat o clipă să intru în pielea unui țigan , dar nu m-am simțit bine
- ...să gândesc pozitiv

Așadar , în parteneriat social și eliminând discriminarea , ne vom întoarce la valorile existențiale ale umanității reconsiderând : cultura, oamenii ,multiculturalitatea ,dar mai ales necesitatea de a trăi împreună ca factor ce evoluează spre cunoaștere , acceptare și bună înțelegere deoarece părerea chiar și implicarea TA contează , fapt ce dă viabilitate comunicării și relaționării interuman-etnice .

BIBLIOGRAFIE:

- Astărăstoae,V ,Gavrilovici, C, Vicol, M, Gergely D, Sandu I, (2011),*Etica și non – discriminarea grupurilor vulnerabile în sistemul de sănătate* ,Ed.,Gr.T.Popa ’’ UMF Iași Pașca, MD (2012) –*Comunicarea în relația medic-pacient* , Ed.University Press , Tg.Mureș Stanton , N.(1995)-*Comunicarea* , Ed.Stiință și Tehnică , București Ungureanu , A.-*Raport ADIS –România -2009-2012*